

حیات‌وحش طعمه غذایی سگ‌های بلاصاحب شد

سگ‌های ولگرد، سلاطین جنگل‌های هیرکانی

زهراکشوری

دبیر گروه زیست بوم

سگ‌های بلاصاحب در شمال تبدیل به یک گره کور شده‌اند. در سرخورد در کنار قوهای فریدونکنار می‌چرخند و پرنده محلی شکار می‌کنند. ۱۳ سگ در منطقه جنگلی «پرو» به جان یک مرال می‌افتند و اگر محیطیان ها دیر رسیده بودند، دفتر زندگی‌اش را صد پاره کرده بودند.

سگ‌ها در هیرکانی گاهی چنان گرازاها را دوره می‌کنند که احتمال سکنه کردن حیوان می‌رود. ترس را به جان حیات‌وحش انداخته‌اند. بسیاری از آنها بیماری پوستی دارند. مدفوع آنها آلوده به میکروب است. بلای جان نوزادها و جوجه‌های حیات‌وحش شده‌اند؛ اما نه محیطیان های فریدونکنار جرات می‌کنند درباره آنها حرف بزنند نه فعالان محیط زیست. آنها بین دو راهی حامیان هیجان زده حیوانات و مسئولانی که «سگ خانگی» و سگ‌های بلاصاحب را یکی می‌دانند، گیر افتاده‌اند. شهرداری‌ها هم هیچ برنامه‌ای برای ساماندهی آنها ندارند. شهرداری سرخورد سگ‌ها را جمع می‌کند در محمودآباد خالی می‌کند. شهرداری محمودآباد سگ‌ها را پشت ماشین می‌اندازد و در فریدونکنار ول می‌کند. شهرداری شهر سوم هم سگ‌ها را باروانت آبی می‌کند تاوی جنگل‌ها راها شوند. تنها راهکار شهرداری‌ها در شمال کشور به گفته سهیل اولادزاد کارشناس محیط زیست به نتیجه خطرناکی منجر شده است؛ سگ‌ها تشکیل گله داده‌اند. مثل ارابه‌های جنگی در دل جنگل‌ها حرکت و گله‌ای به گردشگران، بومی‌ها

و حیات‌وحش حمله می‌کنند.

■ **سگ‌ها در زیستگاه قوهای سرخورد**

انتشار تصاویر سگ‌ها در زیستگاه‌های قوهای سرخورد به دل‌نگرانی جدی محیط زیستی منجر شده است. هرچند برخی از بومیان محل می‌گویند که سگ‌ها نمی‌توانند پرنندگان مهاجر را به دام ببندازند. سگ‌ها عقاب نیستند. پرنندگان مهاجر نیز تیزبال‌تر از این هستند که در جنگال سگ اسپر شوند اما شواهد نشان می‌دهد نگرانی‌ها بیشتر از آنچه در زیستگاه قوها می‌گذرد، است.

«محسن کیود» شهردار سرخورد در گفت‌وگو با «ایران» مسأله سگ‌های بلاصاحب در شمال را یک داستان ادامه‌دار می‌داند. شهرداری‌ها در شمال پس از اعتراض فعالان حیوانات به مرگ درنک سگ‌ها برائت تزریق اسید در بابلسر، کمتر علاقه‌ای به صحبت درباره آن دارند، اما کیود می‌گوید: «حتی اگر سگ‌های بلاصاحب بیمار را در سرخورد جمع کنیم، فردا سگ‌های یک شهر دیگر با نسیان آبی در منطقه رها می‌شوند».

کیود اعتقاد دارد شهرداری‌ها در شهرهای شمالی به‌دنبال رفع مسئولیت هستند، بنابراین سگ‌ها مدام با ماشین‌های شهرداری‌ها جابه‌جا می‌شوند. او اعتقاد دارد تا زمانی که شهرداری‌ها یک مسیر مشخص و هماهنگ را دنبال نکنند، معضل سگ‌های بلاصاحب ادامه خواهد یافت. کیود موضوع سگ‌های بلاصاحب در شمال را شبیه موضوع زیاله‌ها می‌داند و می‌گوید: «هر شهرداری زیاله‌های شهر را یک جا دفن می‌کند. تا زمانی که یک جای

مشخص برای همه شهرداری‌ها مشخص نشود و اعتبار لازم تخصیص نیابد، مشکل زیاله حل نمی‌شود. معضل سگ‌های ولگرد هم در چنین شرایطی قرار دارد.» او اعتقاد دارد باید یک تا دو محل برای جمع‌آوری سگ‌های بلاصاحب مشخص شود، اعتبار لازم تخصیص یابد و همه شهرداری‌ها سگ‌ها را جمع‌آوری و در این محل نگهداری کنند.

کیود می‌گوید: «سگ، گله‌ای زندگی نمی‌کرد، ما زندگی‌اش را تغییر دادیم حالا هم نمی‌دانیم باید با این تغییر چکار کنیم.»

سهیل اولادزاد کارشناس محیط زیست هجوم گله‌ای سگ‌ها را فقط از چشم شهرداری‌ها نمی‌بیند. او انگشت انتقاد را به سمت فعالان می‌کشدان و می‌گوید: «بعضی از حامیان حیوانات هم در ایجاد این

مشکل سهیم هستند.» چند وقت پیش زنی سفره بزرگی را در بیابان پهن نمود و فیلم آن را منتشر کرد. ده‌ها سگ روی سفره مشغول خوردن گوشت بودند. او سفره را انداخته بود تا مثلاً محیط زیست تکلیف نشود. اولادزاد می‌گوید: «مسئلاً وجود یک گونه مهاجم در هر منطقه‌ای آسیب‌های خودش را به همراه دارد. تعادل را به هم می‌زند، از غذاهای سایر گونه‌ها تغذیه می‌کند و نوزادان و پلنگ‌ها را به تصرف درمی‌آوردند

این کارشناس نسبت به جابه‌جایی انگل و بیماری از طریق مدفوع سگ‌های ولگرد هشدار می‌دهد و می‌گوید: «این جابه‌جایی به انتقال بیماری هاری منجر می‌شود.» او به هزینه سالانه وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی برای واکسن هاری و یارانه دولت به واردات

سگ‌های ولگرد در کنار دریاچه‌های هیرکانی

واکسن اشاره می‌کند و می‌گوید: «کسانی که به سگ‌های ولگرد کمک می‌کنند به افزایش هزینه‌ها به جامعه توجه ندارند.» او کوچک شدن زیستگاه حیات‌وحش را یکی دیگر از پیامدهای افزایش سگ‌های ولگرد می‌داند. پس از تصادف‌های جاده‌ای، سگ‌ها بیشترین عامل کاهش تعداد یوزپلنگ‌های ایرانی هستند. سهیل اولادزاد می‌گوید: «سگ‌ها زیستگاه‌های مرال‌ها، شوکاها و پلنگ‌ها را به تصرف درمی‌آورند بین بردن سگ‌های بیمار استفاده به جان حیات‌وحش می‌افتند.» پارس‌های متمادی این گله مهاجم، استرس را در فصل تولیدمثل به جان حیات‌وحش می‌اندازد. این معضل به شمال محدود نمی‌شود. سگ‌ها، ولگرد یکی از علل انقراض میش مرغ در آذربایجان غربی هستند. اولادزاد

■ سه شنبه ۲۰ اردیبهشت ۱۴۰۱
■ سال بیست و هشتم
■ شماره ۷۹۰۳

دستورویزه وزیر میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی برای بازار

جهانی-تاریخی تبریز

بزرگ‌ترین بازار سرویشیده جهان در سرمایه‌سوز

بینامیرعظیمی

خبرنگار

وزیر میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی خواستار ساماندهی گرمایش بازار جهانی تبریز از سوی کمیته فنی میراث فرهنگی شد. این چندمین راهکاری است که برای گرمایش بازار تبریز ارائه می‌شود، اما حقیقت آن است که بازار تبریز به‌عنوان بزرگ‌ترین بازار آجری سرویشیده جهان از ابتدای شکل‌گیری تاکنون، با چالش‌های بزرگی به نام معضل گرمایش در فصل زمستان روبه‌رو بوده است. حتی با توجه به جایگاه بازار سرویشیده تبریز در فهرست جهانی یونسکو، لوله‌کشی گازسانی به این مجموعه نیز امکان‌پذیر نیست. بنابراین یافتن راهکاری مناسب برای تأمین گرمایش ضروری و اجتناب‌ناپذیر است.

«حسین اسمعیلی‌سنگری» مدیر پایگاه میراث جهانی بازار تبریز به «ایران» می‌گوید: قدیم‌الایام گرمایش بازار تبریز به شکل سنتی (نفت و…) تأمین می‌شد. بعدها نیز این گرمایش به‌صورت برقی، بخاری‌های گازی و کپسول و… انجام گرفت. همین موضوع نیز زمینه اعتراض بازاریاران را فراهم کرد. وی می‌افزاید: ما در سال ۱۳۸۸ و در بدو ثبت جهانی بازار تبریز، موضوع تأمین گرمایش بازار تبریز را به مشاور تأسیساتی محول کردیم تا بررسی‌های لازم را انجام دهد. نظر مشاور بر این امر بود که در نقطه بازار تبریز موتورخانه‌های مرکزی احداث شده و گرمایش به‌صورت مرکزی تأمین شود اما این موضوع مورد استقبال بازاریاران قرار نگرفت. با توجه به اعتراض بازاریاران و درخواست آنها برای گازکشی، وزیر میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی نامه‌ای به معاون اول رئیس‌جمهور نوشت و از هیات دولت خواست تا با تصویب نرخ تعرفه برق و گاز تبریز از تجاری به خدماتی، پول برق برای بازاریاران کمتر شده و این عزیزان بتوانند از گرمایش برق استفاده کنند.

این مقام مسئول ادامه می‌دهد: به‌رغم تمام این تمهیدات، در سفر «سیدعزت‌الله ضرعظمی» وزیر میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی به تبریز و با توجه به دغدغه بازاریاران، به قائم‌مقام خود دستور دادند تا هم‌زمان در یک کار گروه فنی و در عرض یک ماه قفسیه تأمین گرمایش بازار تبریز مجدداً کارشناسی شده و راهکارهای لازم برای تأمین گرمایش بهینه بررسی شود. به گفته مدیر پایگاه میراث جهانی بازار تبریز، هم‌زمان

در اداره کل استان و پایگاه میراث جهانی نیز با توجه به جلسات روز گذشته، مقرر شد یک طرح جامع مدیریت بازار تبریز به مشاور ذی‌صلاح ارائه شود تا در آن طرح جامع بازنگری و طرح‌های تأسیساتی قبلی و بحث‌های بازنگری گرمایش بازار

و همچنین برنامه مدیریت ۱۰ ساله آتی بازار و… مورد بررسی قرار گیرد. اعتباری نیز برای تأمین گرمایش بازار تبریز درخواست کرده‌ایم که بخشی از آن تأمین و در مرحله انعقاد قرارداد طرح جامع مدیریت بازار است. تمهیدات لازم برای تأمین گرمایش بازار تبریز در حالی صورت می‌گیرد که اردیبهشت‌ماه سال ۱۳۹۸، راسته «ایکی قاپیلار» در بازار تاریخی تبریز طعمه حریق شد و خسارت زیادی به بازار زد. اگرچه شعله‌های آتش مهار شد؛ اما گوشه و کنار بازار مستفقت‌تبریز، همچنان بوی تلخی و خاکسترن روزها را خوب به یاد می‌آورد. این سرا با ۲۰۰ باب مغازه در آتش سوخت و پس از آن راسته ایکی قاپیلار به‌طور کامل بازسازی و یک سال بعد مجدداً افتتاح شد. این بازار سرویشیده، یکبار نیز در سال ۸۸ آتش‌سوزی را تجربه کرده است. در آن سال، اصناف بیشتر از آتش‌نشنان جانشفانی کردند، زیرا آتش‌نشنان‌ها شناخت میدانی درستی از این بازار نداشته و به‌دلیل ساخت‌وساز بازار مشروطه، دسترسی آتش‌نشنان به این بازار امکان‌پذیر نبود. البته اصناف چند روز قبل از آتش‌سوزی در مورد ضعف فیوزهای کارگذاشته شده و قطعی برق اعتراض کرده بودند، اما کسی گوشش بدهکار نبود! اداره برق نیز فیوزها را به‌دلیل عدم مرغوبیت، با استفاده از سیم مسی تمایز نداشت. هم‌چنین سورهی فلات ایران و همچنین سورهی و عراق می‌تواند آثار خطرناک زیست‌محیطی داشته باشد، گفت: وزارت امور خارجه باید در سطح بین‌المللی به رویه غلط ترکیه اعتراض کند که در زمان تصدی آقای ظریف نسبت به این موضوع پاسخ قانع‌کننده‌ای ارائه‌شده است اما زمانی که سؤالی در همین موضوع از آقای امیرعبداللهیان در کمیسیون امنیت ملی مجلس پرسیده شد حتی یک برگ کاغذ که در آن نامه‌ای به مراجع بین‌المللی و غیره نگارش شده باشد وجود نداشت و فقط یک بار سفیر ترکیه احضار شده است. دولت ترکیه نمی‌تواند با چنین وسعتی اقدام به سدسازی کند و جلوی ورود آب به کشور را بگیرد.

مهدی ایزدی، سرپرست اداره کل میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی مازندران گفت: هم‌زمان با آغاز رسمی رویداد بین‌المللی ساری ۲۰۲۲ نمایشگاه ملی صنایع دستی و هنرهای سنتی اقوام ایران در بوستان ملل ساری با ۷۰ غرفه متنوع از آثار استان‌های مختلف برپا شده است. در این نمایشگاه‌ها که با توجه به تنوع آثار و رشته‌ها از اقوام و استان‌های مختلف یک نمایشگاه ملی صنایع دستی محسوب می‌شود، آثاری در رشته‌های سفال و سرامیک، پته‌دوزی، پوشاک، گلیم‌بافی، شمدبافی، زیلوبافی، خاتم‌کاری، چادرشب‌بافی، سفال سنتی، لاک‌تراشی، حصیربافی، چرم‌دوزی سنتی، سازهای سنتی، معرق چوب، چاجیم، مینای فلز و منبت به نمایش در می‌آید و عرضه می‌شود.

ایستما- سعید جاویدبخت، مدیرکل منابع طبیعی استان کهگیلویه و بویراحمد گفت: براساس پایش صورت گرفته تاکنون بیش از ۶۵ هزار هکتار از عرصه‌های جنگلی بلوط این استان دچار آفت برگ‌خوار و جوانه خوار بلوط شده‌اند. آفت برگ خوار بلوط عمدتاً در مناطق گرمسیری و آفت جوانه خوار بلوط در مناطق سردسیری شیوع پیدا کرده است که جنگل‌های بلوط شهرستان باشت بیشتر مورد آسیب قرار گرفته‌اند. جاوید بخت اظهار کرد: خشکسالی، نوع سمپاشی و آلودگی‌های مرکبات و باغ‌ها گونه‌های ضد این آفت از بین برده‌اند و کاهش بارندگی‌ها از جمله علت‌های این آفت هستند.

مجتبی شاهمرادی افزود: هفته فرهنگی اصفهان در اردیبهشت ماه است و با تولد شیخ بهایی شروع می‌شود. این هفته امسال با شب‌های قدر ماه مبارک رمضان هم‌زمان شد لذا زمان آن را تا عید فطر به تأخیر انداختیم و از عید فطر هفته فرهنگی را در اصفهان آغاز کردیم. البته در روز نخست، به علت حجم بالای بازدید در کاخ عالی‌قاپو، این بنا از چرخه بازدید رایگان خارج شد، چون برای شهرداری و میراث فرهنگی، حفظ آثار باستانی در درجه نخست قرار دارد. وی تصریح کرد: مردم شهر اصفهان نسبت به بناهای شهرشان بسیار حساس و پیگیر هستند و خبرهای مرتبط با آن را بازتاب می‌دهند لذا حتی وقتی اعلام کردیم که عالی‌قاپو از فهرست بازدیدهای رایگان خارج شده نه تنها مردم اعتراض نکردند بلکه از اینکه به‌حفظ و پیشگیری از آسیب به این بنا اهمیت داده شده است، تشکر هم کردند و تقویق وجود نداشت جز تنها مجازی پخش شده شامل گردشگران اصفهانی نبوده و احتمالاً به مسافران از استان‌های دیگر مربوط بوده است.

برخورد کرد بنابراین با حجم زیاد ورودی به این بنا مواجه شدیم، لذا دیگر امکان کنترل وجود نداشت در صورتی که معمولاً بازدیدکنندگان هنگام ورود، کاسک‌ه یا دوچرخه کودک خود را باید تحویل دهند و کسی اجازه ندارد آنها را به داخل بنای تاریخی ببرد ولی در این چند روز امکان کنترل بازدیدکنندگان وجود نداشت و رایگان کردن این بناها در پیک سفر صحیح نبوده است. معاون فرهنگی شهرداری اصفهان نیز در این خصوص به

زهره توکلی

خبرنگار

در تعطیلات عید فطر فیلم کوتاهی از بازدید مسافران و گردشگران از کاخ عالی‌قاپو در میدان نقش جهان اصفهان که نشان از عدم حفاظت صحیح از این بنای تاریخی و میراث فرهنگی کشور در اوج شلوغی‌های سفر و گردشگری داشت، در فضای مجازی دست به دست شد. تصاویر این ویدیو که حاوی جمعیت زیاد وارد شده به ایوان اصلی این کاخ بود و در بین این شلوغی‌ها کودکی که با

کمک پدر مشغول دوچرخه‌سواری بود، موجب تعجب و ناراحتی همگان ویژه دوستداران میراث تاریخی و فرهنگی شد. مدیر پایگاه جهانی نقش جهان اصفهان در این باره به «ایران» گفت: موضوعی که در این خصوص اتفاق افتاده این است که شهرداری اصفهان در «هفته نکوداشت اصفهان» که هم‌زمان با تعطیلات عید فطر و پیک سفرها بود، بازدید از بناهای تاریخی تحت نظر میراث فرهنگی و شهرداری را در هفته نکوداشت اصفهان رایگان اعلام کرد،

آیا گردشگران «روزنه دریا» در جزیره هرمز را بستند؟

روزنه دریا از دیرباز یکی از جاذبه‌های طبیعی گردشگری جزیره هرمز بود که در روزهای اخیر به‌دلیل فرسایش از فهرست مناطق دیدنی جزیره حذف شد و فروریخت. روزنه دریانامی بود که محلی‌ها برای جاذبه‌های طبیعی جزیره انتخاب کردند. در واقع فرسایش خاک و پایین رفتن آب باعث شده بود قهره‌ای دریکی از صخره‌های رویه دریا در ضلع جنوب شرقی جزیره هرمز، در فاصله یک کیلومتری ساحل لاک پشت‌ها و غار رنگین‌کمان به وجود بیاید. خیلی از گردشگران در زمان بازدید از جاذبه‌های مختلف جزیره هرمز به این منطقه هم می‌رفتند و تصاویر یادگاری زیادی از این محل گرفته شد. در این میان بودند افرادی که به‌صورت گروهی در جزیره هرمز کمپ می‌زدند و باعث بهم خوردن جوحاکم بر جزیره می‌شدند. حالا باریزش صخره روزنه دریا و از بین رفتن این جاذبه طبیعی در جزیره، بسیاری از افراد عامل این اتفاق را انسانی دانسته و معتقدند افرادی که بالای این صخره کمپ زده و میخ چادرهای خودشان را در صخره فرو کرده باعث شده‌اند تا این صخره دیگر نتابد نداشته باشد و فرو بریزد. البته یکی از کارشناسان زمین‌شناسی در فضای مجازی می‌نویسد: فرسایش در سواحل صخره‌ای با یک شکاف شروع و با پیشرفت فرسایش، شکاف به غار و طاق دریایی تبدیل می‌شود. در نهایت باریزش سقف با دیواره طاق، بسته به اینکه جنس و استحکام سنگ‌ها چگونه باشد ممکن است ستون دریایی شکل بگیرد یا بکیرد. او جنس سنگی طاق دریایی هرمز مارن (سازند مارن میشان) یا روزنه دریا را سازندهای زمین‌شناسی با استحکام و مقاومت پایین می‌داند.